

Η οδηγία της ΕΕ για τη νιτρορρύπανση

Ιστορικό της οδηγίας

Το αμόλυντο, καθαρό νερό είναι ζωτικής σημασίας στοιχείο για την υγεία και την ευημερία του ανθρώπου, καθώς και για τα φυσικά οικοσυστήματα-μοιραία, λοιπόν, η διαφύλαξη της ποιότητας του νερού είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής. Δεδομένου ότι οι πηγές νερού δεν αναγνωρίζουν την ύπαρξη εθνικών συνόρων, μια πανευρωπαϊκή προσέγγιση είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ρύπανσης. Η οδηγία του 1991 για τη νιτρορρύπανση αποτελεί μία από τις πρώτες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που αποβλέπουν στον περιορισμό της ρύπανσης και στη βελτίωση της ποιότητας του νερού.

Ενώ το άζωτο αποτελεί ζωτικό θρεπτικό συστατικό που συμβάλλει στην ανάπτυξη των φυτών και καλλιεργειών, οι τυχόν υψηλές συγκεντρώσεις του είναι επιβλαβείς για τον άνθρωπο και τη φύση. Η γεωργική χρήση νιτρικών ενώσεων στα οργανικά και χημικά λιπάσματα αποτέλεσε μείζονα πηγή ρύπανσης του νερού στην Ευρώπη. Για πρώτη φορά, η κατανάλωση ανόργανων λιπασμάτων μειώθηκε σταδιακά στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και σταθεροποιήθηκε την τελευταία τετραετία στην ΕΕ των 15, πλην όμως στο σύνολο των 27 κρατών μελών η κατανάλωση αζώτου αυξήθηκε κατά 6%. Σε γενικές γραμμές, οι γεωργικές δραστηριότητες ευθύνονται για πάνω από το 50% των συνολικών απορρίψεων αζώτου στα επιφανειακά ύδατα.

■ Η οδηγία για τη νιτρορρύπανση (1991) αποβλέπει στην προστασία της ποιότητας του νερού σε ολόκληρη την Ευρώπη, αποτρέποντας τη ρύπανση των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων από νιτρικές ενώσεις που προέρχονται από γεωργικής φύσεως πηγές και προάγοντας τη χρήση καλών γεωργικών πρακτικών.

■ Είναι αποδεδειγμένα αποτελεσματική: στο διάστημα μεταξύ του 2004 και του 2007, οι συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων στα επιφανειακά ύδατα σταθεροποιήθηκαν ή μειώθηκαν, με βάση τις παρατηρήσεις, στο 70% των υπό παρακολούθηση περιοχών. Η ποιότητα στο 66% των περιοχών παρακολούθησης των υπογείων υδάτων παρέμεινε σταθερή ή βελτιώθηκε.

■ Όλα τα κράτη μέλη κατάρτισαν προγράμματα δράσης: πάνω από 300 έχουν καταρτιστεί στο σύνολο της ΕΕ. Η ποιότητα των προγραμμάτων βαίνει βελτιούμενη.

■ Στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, το 39,6% του εδάφους υπόκειται στην εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης.

■ Η στάση των γεωργών όσον αφορά την περιβαλλοντική προστασία γίνεται ολοένα και θετικότερη, με την εκμετάλλευση νέων τεχνικών, όπως είναι η επεξεργασία της κοπριάς.

■ Η γεωργία εξακολουθεί να είναι σημαντική πηγή προβλημάτων σε σχέση με το νερό και οι γεωργοί πρέπει να συνεχίσουν την υιοθέτηση βιωσιμότερων πρακτικών. Χρειάζεται ακόμη να καταβληθούν τεράστιες προσπάθειες προκειμένου να αποκατασταθεί η βέλτιστη ποιότητα των νερών ανά την ΕΕ.

εερό

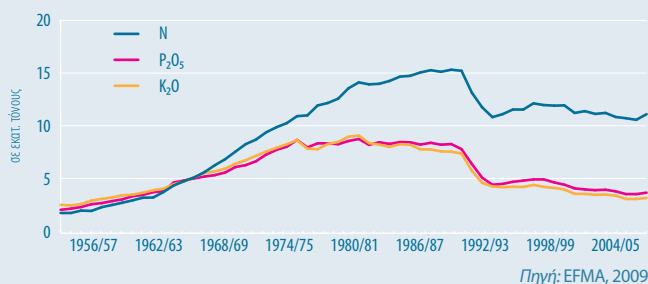

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

περιβάλλον

Κατανάλωση θρεπτικών ουσιών από λιπάσματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27

Διατηρώντας το νερό υπό έλεγχο

1η διαπίστωση: Από ένα επεκτεινόμενο δίκτυο παρακολούθησης προκύπτει η ύπαρξη τάσης προς σταθεροποίηση ή μείωσης των συγκεντρώσεων νιτρικών ενώσεων

Βάσει της οδηγίας, όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να αναλύουν τα επίπεδα συγκέντρωσης νιτρικών ενώσεων των υδάτων τους, καθώς και την τροφική κατάστασή τους. Η κατάλληλη παρακολούθηση είναι κρίσιμη σημασίας ζήτημα και συνεπάγεται τη σύσταση δικτύων παρακολούθησης υψηλής ποιότητας για τα υπόγεια, τα επιφανειακά και τα θαλάσσια ύδατα. Σήμερα υπάρχουν περίπου 31 000 δειγματοληπτικοί σταθμοί για τα υπόγεια ύδατα στην ΕΕ και 27 000 σταθμοί για τα επιφανειακά ύδατα. Το Βέλγιο, η Μάλτα και η Δανία έχουν τα πυκνότερα δίκτυα παρακολούθησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντάσσει ανά τετραετία έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας, βάσει των πληροφοριών που της περιέρχονται από τις εθνικές αρχές. Από το σύνολο των 27 κρατών μελών υποβλήθηκαν επίσημες εκθέσεις για πρώτη φορά το 2008–2009.

Η έκθεση της ίδιας της Επιτροπής για την περίοδο 2004–2007 αποκαλύπτει ότι στο 15 % των σταθμών παρακολούθησης των **υπογείων υδάτων** στην ΕΕ των 27 διαπιστώθηκε η ύπαρξη επιπέδων νιτρικών ενώσεων πάνω από το όριο των 50 mg νιτρικών ενώσεων ανά λίτρο. Από την άλλη πλευρά, στο 66 % αναφέρθηκαν επίπεδα κάτω των 25 mg/l. Δεδομένου ότι περισσότερες χώρες της ΕΕ των 12 υπέβαλαν έκθεση για πρώτη φορά, οι τάσεις των συγκεντρώσεων αξιολογήθηκαν μόνο στην ΕΕ των 15, όπου στα δύο τρίτα των σταθμών παρακολούθησης αναφέρθηκαν σταθερά ή μειούμενα επίπεδα νιτρικών ενώσεων, καθώς και για τη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Εσθονία και την Ουγγαρία, όπου στο 91 % των σταθμών παρακολούθησης διαπιστώθηκαν σταθερά ή μειούμενα επίπεδα. Στον χάρτη εμφανίζονται οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων στα υπόγεια ύδατα.

Όσο βαθύτερα είναι τα υπόγεια ύδατα, τόσο καθαρότερα τείνουν να είναι. Το υψηλότερο ποσοστό μολυσμένων υδάτων εντοπίζεται σε βάθος 5 έως 15 μέτρων κάτω από την επιφάνεια.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που αφορούν **τα γλυκά επιφανειακά ύδατα**, στο 21 % των σταθμών παρακολούθησης στην ΕΕ των 27 διαπιστώθηκαν συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων κάτω των 2 mg/l και μόνο στο 3 % αναφέρθηκαν συγκεντρώσεις άνω των 50 mg/l. Σε επίπεδο ΕΕ των 15, στο 70 % των σταθμών αναφέρθηκαν σταθερά ή μειούμενα επίπεδα νιτρικών ενώσεων σε σύγκριση με την περίοδο 2000–2003. Η Αυστρία, η Γερμανία,

η Ελλάδα, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία και η Σουηδία δεν διαπίστωσαν την ύπαρξη επιφανειακών υδάτων με επίπεδα νιτρικών ενώσεων άνω των 50 mg/l.

Η διαφορά των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της τροφικής κατάστασης έχει ως αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η σύγκριση μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών. Ωστόσο, η αντιμετώπιση του ευτροφισμού σε λίμνες και θαλάσσια ύδατα εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα σε μεγάλες περιφέρειες της Ευρώπης.

Έργα σε εξέλιξη

2η διαπίστωση: Η οδηγία υιοθετεί μια σαφή στρατηγική για την εφαρμογή, η οποία εμπλέκει τους γεωργούς

Τα κράτη μέλη έχουν καθορίσει εδάφη τα οποία στραγγίζουν σε ύδατα στα οποία εμφανίζονται —ή θα μπορούσαν να εμφανιστούν— υψηλά επίπεδα νιτρικών ενώσεων ή ευτροφισμός, δεδομένου ότι πρόκειται για ευπρόσβλητες περιοχές. Η Αυστρία, η Δανία, η Φινλανδία, η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες και η Σλοβενία αποφάσισαν να παράσχουν τα ίδια επίπεδα προστασίας σε ολόκληρη την επικράτειά τους, αντί να προβούν στον χαρακτηρισμό περιοχών ως ευπρόσβλητων στη νιτρορρύπανση.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να καταρτίσουν κώδικες ορθών πρακτικών για τους γεωργούς, που θα εφαρμόζονταν σε εθελοντική βάση στην επικράτειά τους, και να αναπτύξουν ειδικά προγράμματα δράσης για υποχρεωτική εφαρμογή εκ μέρους των γεωργών που βρίσκονταν σε ευπρόσβλητες, σε ό,τι αφορά τις νιτρικές ενώσεις, περιοχές.

Σε περιοδική βάση, οφείλουν να επανεξετάζουν τον χαρακτηρισμό περιοχών ως ευπρόσβλητων, προκειμένου να παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων δράσης και να τροποποιούνται κατάλληλα ώστε να εξασφαλίζεται η ανταπόκρισή τους στους στόχους της οδηγίας: οφείλουν, εξάλλου, να γνωστοποιούν τις διαπιστώσεις τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μαθαίνοντας στην πράξη

3η διαπίστωση: Και τα 27 κράτη μέλη κατήρτισαν προγράμματα δράσης για τον περιορισμό της νιτρορρύπανσης, με αποτέλεσμα να βελτιώνεται η ποιότητά τους

Στα προγράμματα δράσης πρέπει να περιλαμβάνεται δέσμη μέτρων που ορίζεται στην οδηγία η οποία αφορά, π.χ., περιόδους κατά τις οποίες η χρήση λιπασμάτων απαγορεύεται, την ελάχιστη αποθηκευτική ικανότητα ζωικής κοπριάς (οργανικού λιπάσματος) και κανόνες για τον έλεγχο διασποράς θρεπτικών ουσιών κοντά σε ύδατα ή πλαγιές, ούτως ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος μόλυνσης.

Όλα τα κράτη μέλη έχουν καταρτίσει ένα ή περισσότερα προγράμματα δράσης.

Τα περισσότερα προγράμματα δράσης καλύπτουν το σύνολο των ζωικής σημασίας μέτρων και περιλαμβάνουν το όριο των 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως από κοπριά ζώων που καθορίζεται στην οδηγία. Όμως, σε ορισμένα προγράμματα πρέπει να καθοριστούν αυστηρότεροι κανόνες για τις σχετικές με την αποθήκευση διατάξεις, την ισόρροπη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και τις περιόδους απαγόρευσης της χρήσης λιπασμάτων.

Τροφική κατάσταση

Όταν υψηλές ποσότητες θρεπτικών συστατικών από αποχετευτικά λύματα ή λιπάσματα μολύνουν υδατικά συστήματα, μπορούν να προκαλέσουν **ευτροφισμό**. Με τον όρο αυτό περιγράφεται η υπερβολική ανάπτυξη ζιζανίων και φυκών που δημιουργούν συνθήκες ασφυξίας και αποχρωματίζουν τα ύδατα, πλήττοντας φυσικά οικοσυστήματα και αποστερώντας από τα ψάρια το οξυγόνο. Περίπου στο 33 % των σταθμών παρακολούθησης στα ποτάμια και τις λίμνες της Ευρώπης επισημαίνονται σημεία ευτροφισμού, όπως επίσης και σε ορισμένα παράκτια ύδατα.

- Η αποθηκευτική ικανότητα έχει αυξηθεί σε σύγκριση με την τελευταία περίοδο αναφοράς, αλλά συνιστά ακόμη ένα συχνά απαντώμενο πρόβλημα. Πρέπει να επαρκεί για τις περιόδους απαγόρευσης της χρησιμοποίησης κοπριάς ή γι' αυτές κατά τις οποίες είναι αδύνατη η χρησιμοποίησή της λόγω καιρικών συνθηκών. Το κύριο κώλυμα για τους γεωργούς είναι η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων, με αποτέλεσμα το ενδεχόμενο χρέιας περισσότερων επενδύσεων.
- Οι περισσότεροι γεωργοί συμμορφώνονται πρόθυμα με τους κανόνες. Σε περίπτωση προβλημάτων, αυτά επικεντρώνονται στην ανακριβή τήρηση μητρώων και στην άγνοια, ιδίως στις μικρού μεγέθους αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Ωστόσο, σε πολλές χώρες αναφέρεται ότι οι γεωργοί συνειδητοποιούν και υιοθετούν σε αυξανόμενο βαθμό την περιβαλλοντική προστασία.
- Η Κύπρος, η Ουγγαρία και η Ισπανία συνδυάζουν τους κανόνες διασποράς των λιπασμάτων με την κανονιστική ρύθμιση των αρδευτικών συστημάτων. Για παράδειγμα, το 85–90 % των κυπρίων γεωργών χρησιμοποιούν προηγμένες τεχνικές άρδευσης, προσαρμοσμένες στις πραγματικές καλλιεργητικές ανάγκες.

Η οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποσπούν παρεκκλίσεις οι οποίες υπερβαίνουν το όριο των 170 kg, υπό αυστηρούς βέβαια όρους. Οφείλουν να αποδεικνύουν ότι είναι σε θέση να επιτύχουν τους στόχους της οδηγίας βελτιώνοντας άλλα μέτρα και μειώνοντας τις απώλειες θρεπτικών ουσιών με άλλους τρόπους. Πρέπει να αιτιολογούν δεόντως τη χρήση μεγαλύτερων ποσοτήτων κοπριάς από αυτή που αντιστοιχεί σε 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως, ποσότητα που επιτρέπει η οδηγία: π.χ., μακρόχρονες περιόδοι βλαστήσεως, καλλιέργειες με υψηλή πρόσληψη αζώτου, μεγάλο ύψος καθαρών βροχοπτώσεων ή εξαιρετικές συνθήκες εδάφους. Η παρέκκλιση χορηγείται με απόφαση της Επιτροπής, μετά από θετική γνωμοδότηση της κανονιστικής επιτροπής για τη νιτρορύπανση.

Επτά χώρες απέσπασαν παρεκκλίσεις μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009: η Αυστρία (έληξε στα τέλη του 2007), το Βέλγιο (δύο αποφάσεις της Επιτροπής, για τη Φλάνδρα και τη Βαλλονία), η Ιρλανδία, η Γερμανία, η Δανία, οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο (δύο αποφάσεις της Επιτροπής για την Αγγλία, τη Σκωτία και την Ουαλία και για τη Βόρειο Ιρλανδία).

Περιεχόμενο

4η διαπίστωση: Η οδηγία για τη νιτρορύπανση εντάσσεται σε ένα συνολικό πλαίσιο νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία του περιβάλλοντος

Η οδηγία για τη νιτρορύπανση συνδέεται στενά με άλλες πολιτικές της ΕΕ που αφορούν το νερό, τον ατμοσφαιρικό αέρα, την αλλαγή του κλίματος και τη γεωργία, και η εφαρμογή της ωφελεί όλους αυτούς τους τομείς:

- Ο περιορισμός των νιτρικών ενώσεων αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της **οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα** (2000), η οποία θεσπίζει μια συνολική, διασυνοριακή προσέγγιση στο ζήτημα της προστασίας των υδάτων, με άξονα τις περιοχές λεκάνης απορροής ποταμού (ΠΛΑΠ), με σκοπό την επίτευξη καλής κατάστασης των συστημάτων υδάτων της Ευρώπης το αργότερο μέχρι το 2015.
- Η νέα **οδηγία για τα υπόγεια ύδατα** (2006) επιβεβαιώνει την απαγόρευση υπέρβασης του κατωφλίου των 50 mg/l όσον αφορά τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων. Πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει αυστηρότερα όρια προκειμένου να επιτύχουν καλή κατάσταση.
- **Ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και του εδάφους:** Οι κτηνοτροφικές και οι γεωργικές δραστηριότητες προκαλούν, μεταξύ άλλων, εκπομπές αμμωνίας (NH_3), οι οποίες έχουν αντίκτυπο στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, δεδομένου ότι συμβάλλουν στη διαδικασία οξίνισης του εδάφους, στον ευτροφισμό των υδάτων και στη ρύπανση της κατώτερης ατμόσφαιρας με όζον από κοινού με άλλους ρύπους (διοξείδιο του θείου, οξειδία του αζώτου, πτηνικές οργανικές ενώσεις). Η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση αναμένεται να συμβάλει στον περιορισμό των εκπομπών αμμωνίας κατά 14 % το 2000 σε σχέση με τα επίπεδα του 2020, δεδομένου ότι τα μέτρα που περιορίζουν, για παράδειγμα, τις ποσότητες διασπειρόμενων λιπασμάτων επιδρούν θετικά τόσο στις απώλειες νιτρικών ενώσεων προς τα ύδατα όσο και στις εκπομπές αμμωνίας στην ατμόσφαιρα.
- **Κλιματική αλλαγή:** Όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την κτηνοτροφία και τη χρήση λιπασμάτων προκαλούν την αποδέσμευση υποξειδίου του αζώτου (N_2O) και μεθανίου (CH_4), αερίων θερμοκηπίου με δυναμικότητα παγκόσμιας θέρμανσης 310 και 21 φορές υψηλότερη απ' ό,τι το CO_2 αντίστοιχα. Εάν εφαρμοστεί πλήρως, η οδηγία για τη νιτρορύπανση θα μπορούσε να περικόψει, για παράδειγμα, τις εκπομπές N_2O

ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΤΡΟΡΥΠΑΝΣΗ, ΕΕ-27 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 4 (2004-2007)

ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΔΑΤΑ ΜΕΣΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΝΙΤΡΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Μέσος όρος NO_3 , mg/l

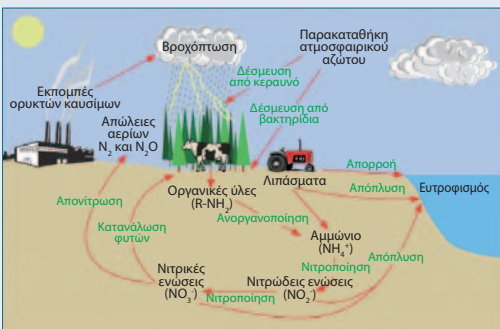
- < 25
- 25–40
- 40–50
- ≥ 50

Πηγή: Γ. Περιβάλλοντος, Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, Συστήματα Βελτισίας Συστήματα ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ Αξιολόγηση Ευρωπαϊκού Αξονα
Cartography, JRC 05/2009
© Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα Διοικητικά Όρια
© Copyright, JRC, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Από το EISA (European Land Information System for Agriculture and Environment)

Ο κύκλος του αζώτου

Το άζωτο είναι καίριας σημασίας στοιχείο για τη ζωή στη γη και ο **κύκλος του αζώτου** είναι ένας από τους σημαντικότερους θρεπτικούς κύκλους για τα φυσικά οικοσυστήματα. Τα φυτά απορροφούν άζωτο από το έδαφος, ενώ τα ζώα, με τη σειρά τους, τρώνε τα φυτά. Όταν πεθαίνουν και αποσυντίθενται, το άζωτο επιστρέφει στο έδαφος, όπου τα βακτηρίδια το μετατρέπουν και ο κύκλος αρχίζει από την αρχή. Ωστόσο, οι γεωργικές δραστηριότητες μπορούν να αποσταθεροποιήσουν τον κύκλο, για παράδειγμα μέσω της υπερβολικής χρήσης λιπασμάτων, προκαλώντας αφενός ρύπανση των υδάτων και ευτροφισμό λόγω του υπερβολικού φορτίου θρεπτικών συστατικών και αφετέρου οξίνιση και φαινόμενο θερμοκηπίου λόγω των αερίων εκπομπών.

κατά 6 % μέχρι το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2000 και να συμβάλει στην άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής.

• Η **κοινή γεωργική πολιτική** (ΚΓΠ) υποστηρίζει την οδηγία για τη νιτρορρύπανση με τη βοήθεια άμεσων μέτρων στήριξης και αγροτικής ανάπτυξης. Για παράδειγμα, πολλά κράτη μέλη έχουν συμπεριλάβει μέτρα διαχείρισης των θρεπτικών ουσιών, όπως είναι οι ευρύτερες ζώνες ανάσχεσης γύρω από υδατορρέυματα, στις αγρο-περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες για τις οποίες οι γεωργοί μπορούν να αποτελέσουν δικαιούχους πληρωμών. Η άμεση στήριξη υπόκειται στην πολλαπλή συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας για τη νιτρορρύπανση.

• Στην **οδηγία για τα αστικά λύματα** (1991) καθορίζονται πρότυπα για τη συλλογή και επεξεργασία των λυμάτων που προέρχονται από νοικοκυριά και από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς.

Καινοτομία

5η διαπίστωση: Νέες τεχνολογίες, όπως είναι η επεξεργασία της κοπριάς, γίνονται ευρύτερα γνωστές και αντιπροσωπεύουν νέους τρόπους αντιμετώπισης της ρύπανσης

Από τις εκθέσεις διαπιστώνεται έντονο ενδιαφέρον για τις πρωτοβουλίες επεξεργασίας της κοπριάς. Σε περιοχές με μεγάλη πυκνότητα εκτρεφόμενων ζώων και υψηλά πλεονάσματα θρεπτικών συστατικών, οι γεωργοί προχωρούν σε επεξεργασία της υγρής κοπριάς που παράγεται στις επιχειρήσεις τους, προκειμένου να διευκολύνεται η μεταφορά και η διαχείρισή της. Οι τεχνικές κυμαίνονται από τον απλό διαχωρισμό σε στερεά και υγρά, μέχρι την αποξήρανση, τη λιπασματοποίηση ή την αποτέφρωση στερεών κλασμάτων και το φιλτράρισμα με βοήθεια μεμβράνης ή τη βιολογική επεξεργασία ώστε να καταστεί δυνατή η επαναφορά του καθαρισμένου υγρού κλάσματος στα υδατικά συστήματα. Αυτό συνδυάζεται συχνά με διεργασίες χώνευσης σε εγκαταστάσεις βιοαερίου για την παραγωγή ενέργειας. Ομάδες γεωργών έχουν επενδύσει σε συνεταιριστικές εγκαταστάσεις, ιδίως στο Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες και την Ισπανία.

Οι κτηνοτρόφοι πειραματίζονται τώρα με νέες τεχνικές διατροφής όπως είναι οι διαίτες χαμηλής περιεκτικότητας σε άζωτο και οι προηγμένες πρακτικές διατροφής, που βελτιώνουν την αποδοτικότητα της αξιοποίησης της ζωοτροφής και τον περιορισμό της απέκκρισης θρεπτικών συστατικών.

Οι προοπτικές είναι θετικές

6η διαπίστωση: Σε γενικές γραμμές, η έκθεση για την περίοδο 2004–2007 χαρακτηρίζει θετική την πορεία προς τον καθαρισμό των υδάτων

Στην ΕΕ, η ποιότητα των υδάτων βελτιώνεται και τα προγράμματα δράσης βελτιώνονται σε ποιότητα και αποτελεσματικότητα. Η επιφάνεια του εδάφους της ΕΕ που υπόκειται στην εφαρμογή προγραμμάτων δράσης έχει αυξηθεί, ιδίως στην ΕΕ των 15, όπου έφθασε στο 44,6 % της συνολικής επιφάνειας. Ειδικότερα από το 2004 και μετά, το Βέλγιο, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ισπανία έχουν αυξήσει το μέγεθος των οικείων ευπρόσβλητων ζωνών. Ωστόσο, σε πολλές περιφέρειες χρειάζεται περαιτέρω επέκταση.

Συνολικά, το 70 % των επιφανειακών υδάτων «κινούνται» προς τη σωστή κατεύθυνση, όπως εξάλλου το 66 % των υπογείων υδάτων. Οι μειώσεις του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων και της χρήσης λιπασμάτων έχουν θετικό αντίκρουσμα, πλην όμως η γεωργία αποτελεί ακόμη μια μεγάλη πηγή διοχέτευσης αζώτου στα επιφανειακά ύδατα.

Πολλά κράτη μέλη χρειάζεται να αναβαθμίσουν τις προσπάθειές τους όσον αφορά την παρακολούθηση, τον εντοπισμό σημείων σημαντικής μόλυνσης και την εφαρμογή αυστηρότερων προγραμμάτων δράσης. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη, υποστηρίζοντάς τα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της οδηγίας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Εφαρμογή της οδηγίας για τη νιτρορρύπανση:

http://ec.europa.eu/environment/water/water-nitrates/index_en.html

Υπηρεσία Εκδόσεων

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

